

رابطه علی خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با میانجی‌گری اهداف پیشرفت در دانشجویان پرستاری

لیدا پورصفا*^۱، حسین برنابی^۲

تاریخ دریافت ۱۳۹۴/۱۱/۱۴ تاریخ پذیرش ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: دانشجویان پرستاری یکی از طبقات مؤثر در سلامت جامعه هستند و خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی می‌تواند به افزایش سازگاری در پذیرش مسئولیت مهم شغلی در این دانشجویان بینجامد. پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه علی خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با میانجی‌گری اهداف پیشرفت در دانشجویان پرستاری تدوین گردید.

مواد و روش‌ها: ۷۵ نفر از دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی شیراز به‌طور تصادفی انتخاب شدند. از پرسشنامه‌های خودکارآمدی تحصیلی اون و فرمان، جهت‌گیری هدفی میدگلی و همکاران و سلامت عمومی گلدبرگ استفاده شد و داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر با کمک نرم‌افزار AMOS و SPSS مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: شاخص‌های برازندگی مدل نشان داد که مدل پیشنهادی برازنده داده‌هاست ($AGFI= ۰/۹۱$ ، $NFI= ۰/۹۷$ ، $GFI= ۰/۹۸$ ، $RAMSEA= ۰/۰۴۳$). همچنین اثر مستقیم خودکارآمدی تحصیلی بر سلامت عمومی معنی‌دار بود ($Beta= ۰/۴۱$ و $P < ۰/۰۵$) و نیز اثرات غیرمستقیم خودکارآمدی تحصیلی بر سلامت عمومی از طریق اهداف تبحری ($Data= ۰/۳۹$)، اهداف رویکردی ($Data= ۰/۳۳$) و اهداف اجتنابی ($Data= -۰/۳۱$) معنی‌دار بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: خودکارآمدی تحصیلی هم به‌طور مستقیم و هم از طریق اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی بر سلامت عمومی اثر می‌گذارد. بنابراین ایجاد خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان پرستاری می‌تواند انگیزه درونی و حس شایستگی و در نتیجه سلامت عمومی آن‌ها را ارتقاء بخشد. **کلیدواژه‌ها:** خودکارآمدی، تحصیلی، اهداف، پیشرفت، دانشجویان، پرستاری

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره چهاردهم، شماره چهارم، پی‌درپی ۸۱، تیر ۱۳۹۵، ص ۳۶۰-۳۵۲

آدرس مکاتبه: شیراز، دانشگاه پیام نور. تلفن: ۰۹۱۷۳۰۸۹۰۰۸

Email: lidapoursafa@yahoo.com

مقدمه

مختلفی متغیرهای آموزشی و انگیزشی مختلفی را در دانشجویان پرستاری مورد مطالعه قرار دهند (۴-۱). یکی از متغیرهایی که مطالعه آن و بررسی رابطه آن با متغیرهای دیگر در دانشجویان پرستاری لازم به نظر می‌رسد، خودکارآمدی تحصیلی است. طبق نظر بندورا^۳ (۵) خودکارآمدی تحصیلی به معنای ادراک و باور دانشجو از توانمندی‌های تحصیلی خود از جمله یادگیری، حل مساله و دستیابی به پیشرفت تحصیلی است. این باورها احساس توانایی فرد برای یادگیری محتوا و انجام تکالیف محوله می‌باشد. این باورها از تجارب گذشته و فعلی مختلفی در طول دوران تحصیل نشأت می‌گیرد.

دانشجویان پرستاری یکی از طبقات مؤثر در ارتقاء سلامت جامعه هستند و چنانچه برنامه‌های آموزش نیروی انسانی در حوزه پرستاری متناسب با نیازهای بهداشتی و درمانی کشورها نباشد، سطح سلامت جامعه به حد مطلوب اجتماعی و اقتصادی نخواهد رسید. کمک به افراد بیمار جهت بهبود سریع‌تر و نیز به خانواده‌های آن‌ها جهت افزایش سازگاری آن‌ها یکی از مسؤولیت‌های مهم پرستاران می‌باشد. زمانی که افراد رشته پرستاری را انتخاب می‌کنند وارد حرفه‌ای می‌شوند که برای ارائه خدمت و بهبود سلامت افراد جامعه گام برمی‌دارند. این موارد موجب شده است تا پژوهش‌های

^۱ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی و مدرس دانشگاه پیام نور (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی و رئیس آموزش شهرداری شیراز

^۳ Bandura

دبیرستانی نشان دادند که خودکارآمدی بر هر یک از اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی اثر مستقیم معنی‌داری دارند (۱۰).

همچنین علاوه بر اهداف پیشرفت، رابطه باورهای خودکارآمدی با سلامت روان نیز مورد بررسی قرار گرفته است. از آن جمله فولادوند و همکاران، نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی هم به‌طور مستقیم و هم به‌طور غیرمستقیم (از طریق استرس) بر سلامت روان اثر دارد. مورس، نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی با ترس مرضی، اضطراب و افسردگی رابطه مستقیم دارد (۱۲). در تحقیقی که صلحی و همکاران، در زنان مراجعه‌کننده به مراکز درمانی انجام داد، یافته‌ها نشان داد، زنانی که خودکارآمدی بالایی داشتند از سطح سلامت عمومی بالاتری برخوردار بودند (۱۳).

همچنین رابطه اهداف پیشرفت با سلامت روان در تحقیقات گذشته مورد بررسی قرار گرفته است. از آن جمله کارشکی و همکاران، نشان داد که بین سلامت روان و اهداف تبحری و عملکردی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. ویسانی و همکاران، در تحقیق خود در مورد اضطراب امتحان آمار، نشان داد که اهداف پیشرفت با واسطه انگیزش تحصیلی و راهبردهای یادگیری بر اضطراب آمار تأثیر می‌گذارد (۸). هیدر و همکاران، در تحقیق خود نشان داد که اهداف عملکردی و اضطراب، پیش بین‌های سلامت گزارش شده توسط آزمودنی‌ها می‌باشند (۱۴).

علاوه بر این، همانطور که ذکر شد، تاکنون رابطه خودکارآمدی تحصیلی با اهداف پیشرفت و سلامت عمومی به‌طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفته است، درحالی‌که بررسی نقش میانجی مؤلفه‌های اهداف پیشرفت در رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی می‌تواند به محققین کمک کند تا با افزایش خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان، هم‌زمان اهداف پیشرفت و سلامت عمومی را تحت تأثیر قرار دهند و نیز اگر دست‌کاری هر یک از متغیرهای خودکارآمدی تحصیلی و اهداف پیشرفت میسر نباشد، با دست‌کاری آن دیگری بتوان سلامت عمومی را تحت تأثیر قرار داد. لذا پژوهش حاضر باهدف مطالعه رابطه علی خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با بررسی نقش میانجی‌گری اهداف پیشرفت در دانشجویان پرستاری تدوین گردید. نمودار ۱، مدل پیشنهادی تحقیق برای رابطه خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با میانجی‌گری اهداف پیشرفت را نشان می‌دهد.

باورهای خودکارآمدی تحصیلی ادراک‌شده به‌عنوان قسمتی از خودکارآمدی کلی به تعداد مهارت‌های فرد مربوط نمی‌شود، بلکه به باورهایی از جمله مطالعه کردن، انجام پژوهش، سؤال پرسیدن سر کلاس، ارتباط موفقیت‌آمیز با مدرس، برقراری روابط دوستانه با دیگر دانشجویان، اخذ نمرات بالا، شرکت در مباحث کلاس و غیره اطلاق می‌گردد (۶). باورهای خودکارآمدی بر عوامل مختلفی از جمله انتخاب اهداف، تصمیم‌گیری و سلامت روان اثر مثبتی دارد (۵، ۷)، از جمله این موارد اهداف پیشرفت است. طبق نظر دویک^۱ و نیکولز^۲، اهداف پیشرفت جهت‌گیری‌های خاص موقعیتی هستند که تمایل فرد را برای ترقی در اکتساب دانش و نشان دادن شایستگی خود در یک محیط خاص نشان می‌دهد (۸).

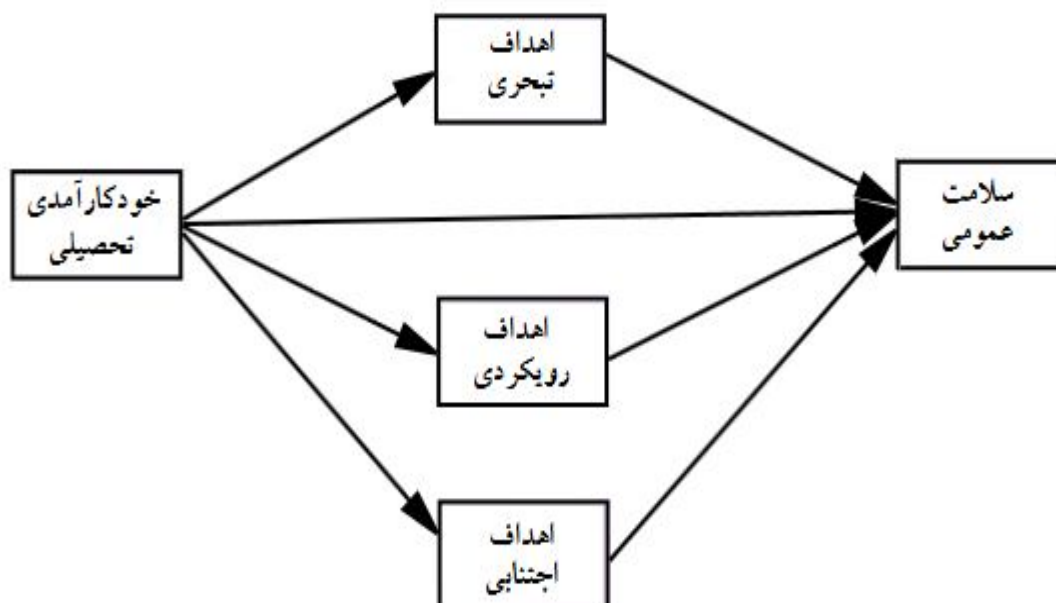
طبق نظر پینریچ^۳ اهداف پیشرفت، به معنای جهت‌گیری افراد به کار، موقعیت و تمرکز کلی در هدف را نشان می‌دهد. اهداف پیشرفت به دو دسته اهداف تبحری و اهداف عملکردی تقسیم می‌شود که اهداف عملکردی خود به دو دسته اهداف رویکردی و اهداف اجتنابی تقسیم می‌شود. در اهداف تبحری دانشجو به خاطر رضایت شخصی، کسب مهارت‌های جدید و کنجکاوی به مطالعه و تحصیل می‌پردازد. در اهداف تبحری افراد از یادگیری مطالب جدید و چالش‌برانگیز لذت می‌برند. یادگیری مطالب در اهداف رویکردی بر اساس اهداف بیرونی است. در این اهداف، دانشجو در تلاش است تا خود را نزد همکلاسی‌ها، والدین و معلمان، باهوش و موفق نشان دهد و تنها زمانی احساس شایستگی می‌کند تا عملکرد بهتری را نسبت به سایر همکلاسی‌ها در کلاس نشان دهد. در اهداف اجتنابی، فرد از ناتوان به نظر رسیدن از دیدگاه دیگران اجتناب می‌کند، بنابراین پیشرفت خود در تحصیل را بر مبنای اجتناب از ناتوان به نظر رسیدن تنظیم می‌کند (۹، ۱۰).

مطالعات گذشته رابطه اهداف پیشرفت با خودکارآمدی تحصیلی را مورد بررسی قرار دادند. از جمله فخری و همکاران، در پژوهش خود نشان دادند که در پیش‌بینی اهداف پیشرفت براساس عاطفه مثبت و منفی در نوجوانان، اهداف پیشرفت نقش متغیر میانجی را ایفا می‌کند (۵). خرازی و همکاران، در مطالعه‌ای در دانش‌آموزان دبیرستانی نشان دادند که خودکارآمدی تحصیلی با هر سه نوع اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی همبستگی مثبت و معنی‌دار دارد اما این همبستگی در مورد اهداف اجتنابی ضعیف‌تر از دو اهداف دیگر بود (۱۱). لواسانی و همکاران، در بررسی دانش‌آموزان

³ Pintrich

¹ Dweck

² Nicholls

نمودار (۱): مدل پیشنهادی رابطه خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با میانجیگری اهداف پیشرفت

مواد و روش‌ها

طرح پژوهش حاضر از نوع توصیفی- همبستگی از طریق الگویابی معادلات ساختاری (SEM)^۱ یا در واقع تحلیل مسیر است. جامعه تحقیق حاضر شامل کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته پرستاری در دانشکده پرستاری و مامایی شیراز می‌باشد که از بین آن‌ها ۷۵ دانشجو (۴۴ دانشجوی زن و ۳۱ دانشجوی مرد) به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. مبنای تعیین حجم نمونه بدین صورت بوده که طبق نظر نبتلر^۲، چو^۳ و استیونس^۴، نمونه مورد تحلیل در شیوه تحلیل مسیر باید به ازای هر متغیر حداقل ۱۵ آزمودنی باشد (۱۵). ملاک‌های ورود به مطالعه مقطع تحصیلی کارشناسی و گذراندن حداقل ۴ ترم از تحصیل و ملاک خروج از مطالعه، سن بالای ۳۰ سال بوده است.

جهت سنجش خودکارآمدی تحصیلی از پرسشنامه اون و فرامن (۱۹۸۸) استفاده شد. این آزمون ۳۳ آیتم دارد که گزینه‌های آن از خیلی کم تا خیلی زیاد درجه‌بندی شده که از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود و در زمینه اعتماد فرد در مورد توجه در کلاس، استفاده از رایانه و یادداشت برداشتن را می‌سنجد. اون و فرامن، جهت بررسی پایایی این مقیاس، آن را در ۸۸ دانشجو اجرا کردند و پایایی آن را

۰/۹۰ به دست آوردند. روایی هم‌زمان پرسشنامه به صورت همبستگی با پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی سولبرگ و همکاران ۰/۷۷ به دست آمد (۶، ۷).

برای سنجش اهداف پیشرفت، از پرسشنامه جهت‌گیری هدفی میدگلی^۵ و همکاران استفاده شد. این آزمون ۱۸ سؤال دارد که به صورت مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت می‌باشد. این پرسشنامه ۳ خرده مقیاس (اهداف تبحری، اهداف رویکردی و اهداف اجتنابی) دارد که هر کدام از آن‌ها ۶ سؤال دارد. پایایی خرده مقیاس‌های این پرسشنامه برحسب آلفای کرونباخ بین ۰/۷۰ تا ۰/۸۴ به دست آمده است. همچنین پایایی کلی آن ۰/۸۷ گزارش شده است (۹).

به منظور سنجش سلامت عمومی از فرم ۲۸ سوالی پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ^۶ استفاده شد که دارای چهار خرده مقیاس است که هر کدام ۷ آیتم دارد. این خرده مقیاس‌ها عبارتند از نشانه‌های جسمانی، اختلال در کارکرد اجتماعی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی که وضعیت روانی- جسمانی فرد را در یک ماه اخیر نشان می‌دهد. سؤالات به صورت ۴ گزینه‌ای است که از ۰ تا ۳ نمره‌گذاری می‌شود (۱۶).

⁴ Stevens

⁵ Midgley

⁶ Goldberg

¹ Structural Equation Modeling

² Nebteler

³ Chow

یافته‌ها

در تحقیق حاضر رابطه خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با میانجی‌گری اهداف پیشرفت بررسی شد که اطلاعات توصیفی آن از جمله میانگین، انحراف استاندارد و بیشینه و کمینه نمرات متغیرهای پژوهش در جدول ۱ آمده است.

جهت حفظ موارد اخلاقی ضمن کسب رضایت از شرکت‌کنندگان، برای حفظ اطلاعات شخصی، از درخواست نام و نام خانوادگی در پرسشنامه‌ها خودداری شد. جهت تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر به کمک نرم‌افزار SPSS و AMOS استفاده شد.

جدول (۱): میانگین، انحراف استاندارد و بیشینه و کمینه خودکارآمدی، اهداف پیشرفت و سلامت عمومی

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	بیشینه	کمینه
خودکارآمدی تحصیلی	۱۵۱/۱۰	۶/۷۹	۱۶۰	۱۳۴
اهداف تبحری	۳۲/۱۳	۴/۵۹	۴۱	۲۰
اهداف رویکردی	۲۷/۵۲	۵/۳۷	۳۹	۲۰
اهداف اجتنابی	۲۶/۲۱	۷/۰۷	۴۱	۱۶
سلامت عمومی	۶۱/۲۲	۱۶/۱۳	۸۰	۳۳

جدول ۲ روابط بین متغیرهای پژوهش را در قالب همبستگی نشان می‌دهد. همانطور که ملاحظه می‌شود ضریب همبستگی بین خودکارآمدی تحصیلی و اهداف اجتنابی و نیز بین اهداف اجتنابی و اهداف رویکردی منفی و معنی‌دار است. بین اهداف اجتنابی و اهداف

تبحری و بین اهداف اجتنابی و سلامت عمومی ضریب همبستگی معنی‌داری به‌دست نیامد. سایر ضرایب همبستگی مثبت و معنی‌دار به‌دست آمدند.

جدول (۲): ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش برای کل آزمودنی‌ها

متغیرها	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)	(۵)
(۱) خودکارآمدی تحصیلی	۱				
(۲) اهداف تبحری	**۰/۵۹	۱			
(۳) اهداف رویکردی	**۰/۴۹	**۰/۳۵	۱		
(۴) اهداف اجتنابی	**۰/۵۱	-۰/۱۹	**۰/۳۲	۱	
(۵) سلامت عمومی	**۰/۵۸	**۰/۵۷	**۰/۵۰	-۰/۰۹	۱

**P < ۰/۰۱

جهت بررسی مدل پیشنهادی روش الگویابی معادلات ساختاری از طریق AMOS مورد استفاده قرار گرفت. به‌منظور بررسی برازش مدل، از شاخص‌های نیکویی برازش استفاده شد که در جدول ۳ آمده است.

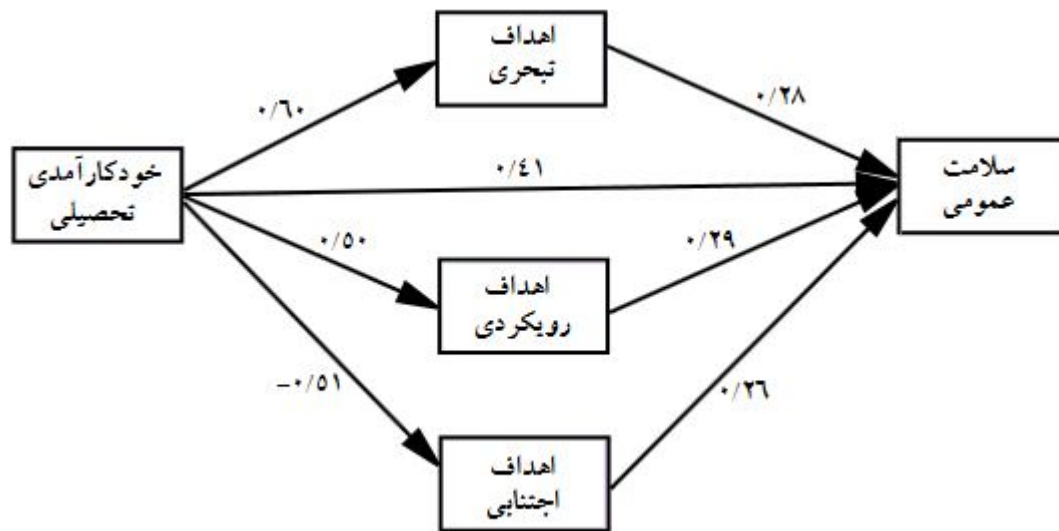
طبق جدول ۳ شاخص‌های $GFI=۰/۹۸$ ، $RMSEA=۰/۰۴۳$ ، $NFI=۰/۹۷$ ، $AGFI=۰/۹۱$ و همچنین مجذور خی برابر با $۳/۴۷$ نشان می‌دهد مدل پیشنهادی، برازنده داده‌هاست و از برازندگی خوب و قابل‌قبولی برخوردار است.

جدول (۳): شاخص‌های نیکویی برازش مربوط به مدل پیشنهادی

χ^2/df					χ^2	شاخص‌های نیکویی برازش
NFI	AGFI	GFI	RMSEA	df		
۰/۹۷	۰/۹۱	۰/۹۸	۰/۰۴۳	۱/۱۳	۳	۳/۴۱

خودکارآمدی تحصیلی به اهداف رویکردی برابر با ۰/۵۰ است که در سطح $P < 0/001$ معنی‌دار است و نشان می‌دهد که خودکارآمدی تحصیلی بر اهداف رویکردی اثر مستقیم دارد. اثر مستقیم مسیر خودکارآمدی تحصیلی به اهداف اجتنابی برابر با ۰/۵۱- است که در سطح $P < 0/001$ معنی‌دار است و نشان می‌دهد که خودکارآمدی تحصیلی بر اهداف اجتنابی اثر مستقیم و منفی دارد. اثر مستقیم مسیر اهداف تبحری به سلامت عمومی برابر با ۰/۲۸ است که در سطح $P = 0/01$ معنی‌دار است و نشان می‌دهد که اهداف تبحری بر سلامت عمومی اثر مستقیم دارد. مسیر اهداف رویکردی به سلامت عمومی برابر ۰/۲۹ است که در سطح $P < 0/01$ معنی‌دار است که نشان می‌دهد که اهداف رویکردی بر سلامت عمومی اثر مستقیم دارد. همچنین اثر مستقیم مسیر اهداف اجتنابی به سلامت عمومی برابر با ۰/۲۶ است که در سطح $P < 0/01$ معنی‌دار است و نشان می‌دهد که اهداف اجتنابی بر سلامت عمومی اثر مستقیم دارد.

نمودار ۲ ضرایب مسیر استاندارد (بتا) یا همان اثرات مستقیم مدل در هر مسیر را نشان می‌دهد. طبق نظر بارون و کنی اگر با ورود متغیرهای میانجی، ضریب رگرسیون به‌دست آمده در رابطه متغیر مستقل و وابسته کاهش پیدا کند متغیرهای میانجی اثر میانجی‌گری خود را اعمال کرده‌اند. در این مدل ضریب رگرسیون بین خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی برابر با ۰/۵۸ است که در سطح $P < 0/001$ معنی‌دار است که با ورود متغیرهای میانجی به ۰/۴۱ کاهش یافته است اما همچنان در سطح $P < 0/05$ معنی‌دار است. یعنی با ورود متغیرهای میانجی علاوه بر اینکه خودکارآمدی تحصیلی اثر مستقیم خود را بر سلامت عمومی ایفا می‌کند، از طریق اهداف پیشرفت نیز بر سلامت عمومی اثر دارد. اثر مستقیم مسیر خودکارآمدی تحصیلی به اهداف تبحری برابر با ۰/۶۰ است که در سطح $P < 0/001$ معنی‌دار است که نشان می‌دهد خودکارآمدی تحصیلی بر اهداف تبحری اثر مستقیم دارد. اثر مستقیم مسیر

نمودار (۲): ضرایب مسیر استاندارد (بتا) برای مدل پیشنهادی از طریق تحلیل مسیر

جدول (۴): اثرات غیر مستقیم خودکارآمدی تحصیلی بر سلامت عمومی از طریق اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی

مسیرها	داده‌ها	بوت	سوگیری	خطای استاندارد	حد بالا	حد پایین
مسیر کلی خودکارآمدی بر سلامت عمومی	۰/۴۲۳	۰/۴۱۴	-۰/۰۰۸	۰/۲۱۷	۰/۸۷۵	۰/۰۱۰
مسیر خودکارآمدی بر سلامت عمومی از طریق اهداف تبحری	۰/۳۹۶	۰/۳۹۷	۰/۰۰۱	۰/۱۶۸	۰/۷۹۳	۰/۱۱۹
مسیر خودکارآمدی بر سلامت عمومی از طریق اهداف رویکردی	۰/۳۳۸	۰/۳۳۵	-۰/۰۰۲	۰/۱۴۷	۰/۷۱۷	۰/۱۱۷
مسیر خودکارآمدی بر سلامت عمومی از طریق اهداف اجتنابی	-۰/۳۱۲	-۰/۳۱۸	-۰/۰۰۶	۰/۱۳۸	-۰/۱۰۵	-۰/۶۶۲

کند استرس او به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد و سلامت روان و در پی آن سلامت جسمانی او ارتقاء می‌یابد (۷).

همچنین بررسی اثرات مستقیم نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی اثر مستقیم و معنی‌داری بر اهداف پیشرفت (تبحری، رویکردی و اجتنابی) دارد. این یافته با یافته‌های پژوهش فخری و همکاران (۲۰۱۳)، گرین^۱ و همکاران و لایم^۲ و همکاران همسوست (۱۹۰۲۰). اثر مستقیم خودکارآمدی تحصیلی در این پژوهش بر هر سه اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی معنی‌دار بود که در مورد اهداف تبحری و رویکردی این اثر مثبت و در مورد اهداف اجتنابی منفی است که این یافته با یافته‌های پژوهش لایم و همکاران و لوانسانی و همکاران همسوست (۱۰، ۲۰). الیوت^۳ اظهار می‌دارد که دانشجویان با خودکارآمدی تحصیلی بالا، به‌سوی موفقیت و عمدتاً اهداف تبحری و رویکردی جهت‌گیری دارند، یعنی سعی می‌کنند شایستگی و عملکرد خود را نسبت به دیگران بالاتر ببرند در صورتی که دانشجویان با احساس کارایی و شایستگی پایین به‌سوی نتایج منفی و شکست و در نتیجه اهداف اجتنابی گرایش دارند (۱۰).

نتایج دیگر تحلیل مسیر در این پژوهش نشان داد که اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی بر سلامت عمومی اثر مستقیم و معنی‌دار دارند. این یافته با یافته‌های پژوهش‌های کارشکی و همکاران و هیدر^۴ و همکاران همسوست. این رابطه در مورد اهداف تبحری بدین معناست که دانشجویانی که تکالیف خود را باهدف یادگیری، فهمیدن و پیشرفت انجام می‌دهند سازگاری احساسی و رفتاری بیشتری نشان خواهند داد و از سلامت بالاتری برخوردار خواهند بود. همچنین در مورد اهداف رویکردی می‌توان گفت که چون اهداف رویکردی با سخت‌کوشی و تلاش در انجام تکلیف، غرور و نمره بالا در امتحان همراه است، این غرور و موفقیت و کسب تأیید دیگران می‌تواند تأثیر مثبتی بر سلامت عمومی داشته باشد (۹، ۱۴). در مورد اثر مستقیم اهداف اجتنابی بر سلامت عمومی، یافته‌ها گرچه نشان داد که این اثر معنی‌دار و مثبت است اما با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین اهداف اجتنابی و سلامت عمومی در این پژوهش معنی‌دار به‌دست نیامد، می‌توان نتیجه گرفت که اثر مستقیم متغیر میانجی اهداف اجتنابی بر سلامت عمومی، خود از اثر خودکارآمدی بر اهداف اجتنابی تأثیر پذیرفته و بنابراین رابطه بین اهداف اجتنابی و سلامت عمومی معنی‌دار نیست. در تبیین این رابطه می‌توان اظهار داشت که در اهداف اجتنابی به این دلیل که نوعی ترس از عملکرد و قضاوت دیگران وجود دارد، این اهداف با ناامیدی، خشم، اضطراب و افسردگی رابطه مثبت دارد، لذا پیامدهای

همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد اثر غیرمستقیم مسیر کلی خودکارآمدی بر سلامت عمومی از طریق اهداف پیشرفت (تبحری، رویکردی و اجتنابی) برابر با ۰/۴۲۳ است که چون فاصله حد بالا و پایین آن صفر را دربر نمی‌گیرد، این اثر معنادار است و نتیجه اینکه خودکارآمدی تحصیلی از طریق اهداف پیشرفت بر سلامت عمومی اثر دارد. اثر غیر مستقیم خودکارآمدی تحصیلی بر سلامت عمومی از طریق اهداف تبحری برابر با ۰/۳۹۶ است که چون فاصله حد بالا و پایین آن، صفر را در بر نمی‌گیرد، این اثر معنی‌دار است و بنابراین خودکارآمدی تحصیلی از طریق اهداف تبحری بر سلامت عمومی اثر دارد. همچنین اثر غیرمستقیم خودکارآمدی تحصیلی بر سلامت عمومی از طریق اهداف رویکردی برابر با ۰/۳۳۸ است که چون فاصله حد بالا و پایین آن، صفر را در بر نمی‌گیرد، این اثر معنی‌دار است و نشان می‌دهد که خودکارآمدی تحصیلی از طریق اهداف رویکردی بر سلامت عمومی اثر دارد. نهایتاً اینکه اثر غیر مستقیم خودکارآمدی تحصیلی بر سلامت عمومی از طریق اهداف اجتنابی برابر با ۰/۳۱۲- است که چون فاصله حد بالا و پایین آن صفر را در بر نمی‌گیرد این اثر معنی‌دار است و می‌توان نتیجه گرفت که خودکارآمدی تحصیلی از طریق اهداف اجتنابی بر سلامت عمومی اثر دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی رابطه علی خودکارآمدی تحصیلی و سلامت عمومی با میانجیگری اهداف پیشرفت (اهداف تبحری، رویکردی و اجتنابی) در دانشجویان پرستاری بوده است. نتایج بررسی شاخص‌های برازش، نشان داد که مدل پیشنهادی برازنده داده‌هاست. نتایج بررسی اثر مستقیم خودکارآمدی بر سلامت عمومی نشان داد که خودکارآمدی اثر مستقیم معنی‌دار بر سلامت عمومی دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های اعرابیان و همکاران و صلی و همکاران هم‌خوانی دارد (۱۸).

در تبیین این نتیجه می‌توان عنوان نمود که دانشجویان با خودکارآمدی تحصیلی بالا در برخورد با تنش‌ها و موانع تحصیلی دشوار، آن را به‌صورت یک چالش در نظر می‌گیرند و در نتیجه عملکرد آن‌ها بالا رفته و سطح اضطراب آن‌ها پایین خواهد آمد (۷). بندورا اظهار می‌دارد افراد با خودکارآمدی پایین به دلیل قضاوت ناکارآمد و تفکرات بدبینانه در مورد توانایی‌های خود استرس بالایی را تجربه می‌کنند. زمانی که دانشجو به توانایی خود اطمینان پیدا

³ Elliot

⁴ Heather

¹ Greene

² Liem

اتخاذ اهداف تبجری و رویکردی جهت پیشرفت تحصیلی و موفقیت‌های شغلی در آینده شود که این امر می‌تواند موجب آرامش و حس اطمینان شده و سلامت عمومی این دانشجویان را افزایش دهد. از محدودیت‌ها و مشکلات انجام این پژوهش آشنایی قبلی بعضی از دانشجویان پرستاری با پرسشنامه سلامت عمومی بوده که محققین در این موارد ناگزیر بودند فرد دیگری را به‌طور تصادفی جایگزین نمایند. پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی مقایسه جنسیتی هم در روابط بین این متغیرها مد نظر قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان این اثر بر خود لازم می‌دانند از دانشجویان رشته پرستاری که در این پژوهش شرکت داشته‌اند و همچنین مسوولین محترم دانشگاه که پژوهشگران را در اجرا یاری نمودند تشکر و قدردانی نمایند.

اهداف اجتنابی به‌طور کلی منفی است که موجب می‌شود سلامت عمومی به خطر بیفتد (۲۱)؛ که چون این رابطه در پژوهش حاضر معنی‌دار به‌دست نیامد می‌توان گفت که سلامت بیشتر تحت تأثیر انگیزه‌های مثبت ناشی از اهداف تبجری و رویکردی قرار می‌گیرد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی اثر غیرمستقیم معنی‌داری از طریق اهداف پیشرفت بر سلامت عمومی دارد که به‌طور کلی می‌توان اینگونه تبیین نمود که خودکارآمدی تحصیلی به دلیل ایجاد احساس شایستگی و لیاقتی که در فرد ایجاد می‌کند فرد را به سمت جهت‌گیری اهداف تبجری و رویکردی سوق می‌دهد که این اهداف نیز به دلیل افزایش کارآمدی به‌صورت افزایش نمره، ایجاد احساس غرور و عزت نفس ناشی از موفقیت، سلامت عمومی دانشجویان را افزایش می‌دهد (۲۱).

دانشجویان پرستاری از اقشار مؤثر در ارتقای سلامت جامعه هستند که ایجاد خودکارآمدی تحصیلی در آن‌ها می‌تواند انگیزه درونی و حس شایستگی و عزت نفس آن‌ها را افزایش دهد و موجب

References:

1. Zeighami M, Pourbahaedini Zarandi N. Investigation of educational achievement with general helath and coping styles in nursing, midwifery and health students in Kerman Islamic Azad University. *Develop Steps Med Educ* 2011; 8(1): 41-8. (Persian)
2. Moghimian M, Karimi T. The Relationship between Personality Traits and Academic Motivation in Nursing Students. *Iran J Nurs* 2012; 25(75): 9-20. (Persian)
3. Tehrani TH, Kabir NK, Sheraghi F. The Relationship between emotional intelligence, mental health and academic achievement in Neyshabour nursing students. *Sci J Hamadan Nurs Midwifery Faculty* 2012;20(3):35-45. (Persian)
4. Hosseini M, Ashktorab T, Taghdisi MH. Health Promotion Lifestyle in Nursing Students: A systematic review. *J Health Promo Manag* 2013; 2(1): 67-80. (Persian)
5. Fakhri Z, Rezaii A, Pakdaman SH, Ebrahimi S. The mediator role educational self-achievement in goal achievement prediction based on positive and negative emotion in adolescents. *J Appl Psychol* 013; 6(1): 55-68. (Persian)
6. Asghari F, Saadat S, Atefi Karajvandani S, Janalizadeh Kokaneh S. The Relationship between Academic Self-Efficacy and Psychological Well-Being, Family Cohesion, and Spiritual Health among Students of Kharazmi University. *Iran J Med Educ* 2014;14(7):581-593. (Persian)
7. Fooladvand K, Farzad V, Shahraray M, Sangari AA. Role of social support, academic stress and academic self-efficacy on mental and physical health. *Contempor Psychol* 2013; 4(2): 81-95. (Persian)
8. Weisani M, Lavasani M G, Ejei J. The Effect of Achievment Goals on Statistic Anxiety Through Academic Motivation and Statistic Learning. *J Psychol* 2012; 16(2): 142-60. (Persian)
9. Kareshki H, Mirdoraghi F, Hamzelo M. The role of achievement goals in mental health and adaptive problems in students. *Psychol Stud* 2011; 8(3): 160-78. (Persian)
10. Lavasani GA, Hejazi E, Khezri Azar H. The role of Self efficacy, task value, achievement goals and cognitive involvement in math achievement: causal

- model testing. *J Educ Innov* 2012; 41(11): 7-28. (Persian)
11. Kharrazi SA, Ejei J, Gazi Tabatabai SM, Kareshki H. An Investigation of the Relationships between Achievement Goals, Self-Efficacy and Metacognitive Strategies: Testing a Causal Model. *J Psychol Educ* 2008; 38(3): 69-87. (Persian)
12. Muris P. Relationships between self-efficacy and symptoms of anxiety disorders and depression in a normal adolescent sample. *Pers Individ Dif* 2002; 32(2): 337-48.
13. Solhi M, Kazemi SS, Haghni H. Relationship between general health and self-efficacy in women referred to health center No.2 in Chaloos. *Razi J Med Sci* 2013; 20(109): 72-9. (Persian)
14. Heather C L, Linda J L, Elisa R. Trait Anxiety and Achievement Goals as Predictors of Self-Reported Health in Dancers. *J Dance Med* 2010; 14(4): 163-72.
15. Hooman H A. Structural equation modelling using Lisrel software. Tehran: Samt Publication; 2005. (Persian)
16. Banihashemiyani K, Golestan Jahrumi F, Ghanbary pirkashani N, Sharafy M. Relationship Between General Health And Manager's Leadership Style And Its Effect On Staff's Job Satisfasfaction In Shiraz University Of Medical Sciences. *Payavard Salamat* 2012; 5 (4):32-40. (Persian)
17. Preacher K J, Hayes A. F.Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research. Methods* 2008; 40: 879-91.
18. Arabian A, Khodapanahi M K, Heidari M, Saleh Sedghpour B. Investigation of self-efficacy believes in mental health and educational achievement in college students. *J Psychol* 2004; 8(4): 360-71. (Persian)
19. Greene, B.A, Miller, R.B, Crowson, M, Duke, B.L. & A key, K.L. Predicting high school students' cognitive engagement and achievement: Contributions of classroom perception and motivation. *J Contemp Educ Psychol* 2004; 29(4): 462-82.
20. Liem AD, Lau S, Nie Y. The role of self-efficacy, task value, and achievement goals in predicting learning strategies, task disengagement, peer relationship, and achievement outcome. *Contemp Educ Psychol* 2008;33(4):486-512.
21. Pekrun R; Elliot AJ& maier MA. Achievement Goals and Achievement Emotions: Testing a Model of Their Joint Relations With Academic Performance. *J Educ Psychol* 2009; 101(1): 115-35.

CAUSAL RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC SELF- EFFICACY AND GENERAL HEALTH WITH MEDIATING ROLE OF ACHIEVEMENT GOALS IN NURSING STUDENTS

Lida poursafa*¹, Hosein bornaee²

Received: 4 Feb, 2016; Accepted: 11 Apr, 2016

Abstract

Background & Aims: Nursing students are effective categories in public health, and their academic self-efficacy and general health can lead to the increasing of their adaptation in accepting job responsibility. This study is concerned with investigation of causal relationship between academic self- efficacy and general health with mediating role of achievement goals in nursing students.

Materials & Methods: 75 nursing students in Shiraz Nursing and Midwifery College were selected randomly. Questionnaires of Owen and Froman academic self-efficacy, Midgely, et al., goal orientation, and Goldberg general health questionnaires were used to collect the data. AMOS and SPSS soft wares were used to analyze the data.

Results: Model fit indexes indicated that proposed model is fit for data (RAMSEA=0/043, GFI=0/98, NFI= 0/97, AGFI= 0/91). Also, direct effect of academic self- efficacy on general health was significant (Beta= 0/41, P< 0/05), and indirect effect of academic self- efficacy on general health via mastery goals (Data= 0/39), approach goals (Data= 0/33), and avoidance goals were significant as well.

Conclusion: Academic self- efficacy influences on general health both directly and via mastery, approaching, and avoidance goals. So creating an academic self- efficacy in nursing students can increase their internal motivation and sense of competence.

Keywords: Self- efficacy, Academic, Goals, Achievement, Students, Nursing

Address: Shiraz, Payam Noor University

Tel: (+98) 09173089008

Email: lidapoursafa@yahoo.com

¹ MA in Educational Management and lecturer of Payam Noor University (Corresponding Author)

² MA in Educational Management and Chairman of Shiraz Municipality Education